

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 1439/2021
10.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., ког заступа пуномоћник Драган Васић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Београдски водовод и канализација“ са седиштем у Београду, ког заступа пуномоћник Срђан Ђорђевић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3639/20 од 03.12.2020. године, у седници већа одржаној дана 10.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3639/20 од 03.12.2020. године, као неоснована.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 587/20 од 17.06.2020. године, која је исправљена решењем истог суда П1 587/20 од 07.09.2020. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се поништи решење туженог о отказу уговора о раду, донето дана 19.07.2017. године. Одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се врати на рад. Обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 124.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3639/20 од 03.12.2020. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 587/20 од 17.06.2020. године, исправљена решењем тог суда П1 587/20 од 07.09.2020. године. Одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, учињене у поступку пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побјану другостепену пресуду у границама ревизијских навода у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности и на коју тужилац указује у ревизији. Супротно ревизијским наводима тужиоца, суд није одлучио о захтеву који не спада у судску надлежност, када је утврдио да јавна исправа коју је тужилац доставио као доказ да има одговарајући степен стручне спреме није веродостојна исправа.

У поступку пред другостепеним судом није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП јер је другостепени суд приликом одлучивања о жалби тужиоца, изјављеној против првостепене пресуде, правилно применио све релевантне одредбе ЗПП.

Према утврђеним чињеницама, тужилац је дана 12.06.1996. године засновао радни однос код туженог на неодређено време, на пословима са другим степеном стручне спреме. Тужилац је потом са туженим закључио уговор о раду, дана 01.08.2002. године, на пословима са петим степеном стручне спреме. Поводом Одлуке директора туженог од 09.12.2016. године да се изврши провера диплома свих запослених, упућен је захтев Грађевинској школи у Београду за проверу веродостојности уверења о положеном специјалистичком испиту тужиоца од 14.06.2000. године за образовни профил Грађевинска школа је доставила туженом допис од 28.02.2017. године, у ком је навела да је увидом у матичну књигу за школску 1999/2000 годину утврђено да нема података на име тужиоца, као и да је тужилац ванредно похађао и завршио образовни профил ... и да му је издата диплома трећи степен дана 07.11.1998. године. Код туженог је потом образована комисија за утврђивање чињеничног стања у вези са провером веродостојности уверења тужиоца о његовој стручној спреми. Законски заступник туженог донео је упозорење о отказу уговора о раду дана 20.04.2017. године, на које се тужилац изјаснио. Тужиоцу је радни однос престао решењем о отказу уговора о раду од 19.07.2017. године, због повреде радне обавезе утврђене чланом 179. став 2. тачка 5, у вези члана 14. став 1. алинеја 9, Уговора о раду, у вези са чланом 15. став 1. Закона о раду, односно члан 14. став 1. Закона о раду важећег у периоду закључења уговора о раду, као и због непоштовања радне дисциплине, предвиђене чланом 179. став 3. тачка б) као и тачка 8) Закона о раду.

Првостепени суд одбија тужбени захтев тужиоца да се поништи наведено решење туженог о отказу уговора о раду и да се тужилац врати на рад. Првостепени суд налази да је тужилац на описани начин учинио продужену повреду радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду и продужену радњу непоштовање радне дисциплине из члана 179. став 3. тачка 6. истог закона јер је послодавцу дао нетачне податке који су били одлучни за заснивање радног односа. Налази да је оспорено решење донето у оквиру субјективног и објективног рока за давање отказа по овом основу, у складу са чланом 184. важећег Закона о раду. Сматра да је тужилац употребом неверодостојне дипломе о стеченом образовању довео туженог послодавца у заблуду у погледу чињеница о стручној спреми и одржавао га у заблуди све време трајања радног односа, па је отказ учињен на законит начин. Тако изнете разлоге прихвата и другостепени суд као правилне.

Врховни касациони суд је становишта да су нижестепени судови на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право.

Разлози због којих послодавац може дати отказ запосленом предвиђени су одредбом члана 179. Закона о раду. Као један од разлога, према члану 179. став 3. тачка 6. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/2005...13/2017-Одлука УС), важећег у време доношења решења о отказу, предвиђен је случај када запослени не поштује радну дисциплину на тај начин што је послодавцу дао нетачне податке који су били одлучујући за заснивање радног односа. Одредбом члана 15. тачка 3. истог закона предвиђена је обавеза запосленог да обавести послодавца о битним околностима које утичу или би могле да утичу на обављање послова утврђених уговором о раду. У време закључења наведеног уговора о раду, којим је тужилац распоређен на послове за чије је обављање потребан пети степен стручне спреме, одредбом члана 14. став 1. тада важећег Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.70/2001 и 73/2001) била је предвиђена обавеза запосленог да обавести послодавца о свом здравственом стању или другим околностима које битно утичу на обављање послова за које заснива радни однос или могу да угрозе живот и здравље других лица. У случају да запослени не поступи у складу са ставом 1. овог члана, послодавац је био овлашћен да у складу са ставом 3. исте одредбе запосленом откаже уговор о раду. Важећи Закон о раду више не садржи наведену одредбу већ тај разлог за отказ уговора о раду прописује у одредби члана 179. ст. 3 тач. 6., а у одредби члана 184. Закона о раду рокове у оквиру којих послодавац може дати запосленом отказ (шест месеци од сазанања за чињенице и годину дана од наступања чињеница које су основ за давање отказа).

У конкретном случају, утврђено је да је тужилац 2002. године засновао код туженог радни однос на пословима са петим степеном стручне спреме. У накнадно спроведеном поступку провере диплома свих запослених утврђено је да Грађевинска школа у Београду не поседује у евиденцији уверење о положеном специјалистичком испиту тужиоца, тј. да тужилац поседује само диплому за трећи степен издату 07.11.1998. године. Имајући у виду да према утврђеном чињеничном стању тужилац не поседује одговарајући степен стручне спреме за посао за који је закључио уговор о раду, нижестепени судови закључују да је тужилац на описани начин учинио продужену повреду радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду, односно продужену радњу непоштовања радне дисциплине из члана 179. став 3. тачка 6. истог закона. Тужилац је туженом послодавцу противно обавези из члана 15. тачка 3. Закона дао нетачне податке о чињеницама које су биле битне за заснивање радног односа, у погледу поседовања одговарајућег степена стручне спреме. Како је утврђено постојање разлога за отказ, правилна је одлука нижестепених судова којом се одбија захтев тужиоца да се поништи наведено решење о отказу уговора о раду, као и захтев тужиоца да се врати на рад. Није утврђена незаконитост учињеног отказа, нити процедуре давања отказа.

Ревизијом тужиоца оспорава се пре свега закључак нижестепених судова да предметно уверење о положеном специјалистичком испиту тужиоца не представља јавну исправу. Указује се на одредбу члана 82. Закона о средњем образовању и васпитању, сходно којој школа поништава јавну исправу, између осталог, уколико није издата на основу прописане евиденције или подаци у исправи не одговарају подацима у евиденцији. Како школа није поништила предметно уверење, ревидент сматра да оно и даље постоји у форми јавне исправе и производи правно дејство, па је извесно да је

тузилац положио специјалистички испит, а да школа није уредно водила евиденцију. У прилог наведеном, тужилац доставља изјаву референта ББ која је потписала спорно уверење, сачињену дана 05.10.2020. године и оверену пред јавним бележником. Оспорава се и закључак нижестепених судова да је решење о отказу уговора о раду донето у оквиру рокова предвиђених одредбом члана 184. Закона о раду, будући да је тужени још 2002. године располагао информацијом да Грађевинска школа не поседује уверење о положеном специјалистичком испиту тужиоца. Истиче да је тужилац засновано радни однос код туженог Уговором од 12.06.1996. године, а не спорним Уговором од 01.08.2002. године који је тужиоцу отказан, па је могао бити отказан само Уговор о раду од 12.06.1996. године.

Врховни касациони суд оцењује изнете ревизијске наводе тужиоца неоснованим. У конкретном случају утврђено је да предметно уверење о положеном специјалистичком испиту тужиоца не представља јавну исправу јер иста није издата од стране надлежног органа (школе), у складу са одредбом члана 238. ЗПП. Стога наведено уверење није ни могло бити поништено као јавна исправа у смислу одредбе члана 82. Закона о средњем образовању и васпитању јер у правном промету ни не постоји у форми јавне исправе. Непотрепљени су ревизијски наводи тужиоца да је уверење тужиоца о положеном специјалистичком испиту валидно, али да није заведено у евиденцији школе. Недозвољен је ревизијски навод тужиоца којим у ревизији указује на нову чињеницу (изјава референта који је потписао уверење).

У вези са ревизијским наводом тужиоца да отказ уговора о раду није дат у оквиру рокова предвиђених одредбом члана 184. Закона о раду, Врховни касациони суд налази да је тежина учињене повреде радне обавезе у конкретном случају таква да се не могу применити рокови предвиђени наведеном одредбом члана 184. Закона о раду. Неистинито уверење о стручној спремности не може се оснажити протеклом времена. Тужилац не поседује одговарајући степен стручне спреме за обављање посла за који има закључени уговор о раду. Такав недостатак не може се отклонити протеклом рокова из члана 184. Закона о раду, нити се посао може обављати без одговарајуће квалификације за тај посао. Како је тужилац спорним Уговором о раду од 01.08.2002. године засновао радни однос на пословима на којима се захтева пети степен стручне спреме, правилно је отказан управо тај Уговор о раду, на супрот другачијим ревизијским наводима тужиоца.

Из свих наведених разлога, Врховни касациони суд је одбио ревизију тужиоца као неосновану, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић